

UUDENMAAN TYÖVOIMA-
JA ELINKEINO KESKUS

LAUSUNTO

TEM

08. 04. 2008

7131/815/208

Päivämäärä Dnro
7.4.2008 46/041/2008

LÄHETETTY

07. 04. 2008

Työ- ja elinkeinoministeriö
PL 32
00023 VALTIONEUVOSTO

VIITE : Lausuntopyyntö 31.1.2008

ASIA : Fennovoima Oy: Ympäristövaikutusten arviointiohjelma ydinvoimalaitoshankkeelle

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytää lausuntoa uuden kaavaillun ydinvoimalan ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Arviointiohjelmassa vertaillaan ns. nollavaihtoehtoa (ei rakenneta) sekä neljää mahdollista voimalan sijoituspaikkaa paikkaa keskenään. Paikoista yksi on Uudenmaan TE-keskuksen toimialueella Ruotsinpyhtäällä Loviisan ydinvoimalaitosten läheisyydessä Gäddbergsössä tai Kampuslandetissa ja kolme muuta länsirannikolla (Simo, Pyhäjoki, Kristiinankaupunki).

Ydinvoimalaitoksen rakentamisesta ja käytöstä aiheutuu alueen vesistöissä muutoksia, joista merkittävin on jäädytysveden aiheuttama lähialueiden meriveden lämpötilan nousu. Lämpökuorman lisäksi veteen johdetaan myös jonkin verran saniteettijätevesiä. Rakentamisen aikana vaikutuksia voi aiheutua myös tarvittavien väylien, laiturien ja muiden vesistö rakenteiden rakentamisesta. Vesistövaikutusten vuoksi hankkeen vaikutukset alueen kalastoon ja kalastukseen on arvioitava osana YVA-menettelyä.

Konsultti on laatinut YVA-ohjelman, jossa on mukana arvio kalatalouden nykytilasta vaikutusalueilla kirjallisuudesta saatujen tietojen perusteella sekä osana käytön aikaisten vaikutusten arviointia esitys menetelmästä, joilla vaikutuksia kalakantoihin ja kalatalouteen selvitetään. Menetelmiksi mainitaan olemassa olevien tutkimustietojen hyödyntäminen ja sekä jäädytysvesien leviämismallinnuslaskelmien tulokset. Rakentamisen aikaisten vaikutusten arvionnista todetaan vain, että vaikutuksen mm. vesistöihin, kasvillisuuteen ja eläimiin arvioidaan.

Vesistövaikutuksiin pohjautuvan kalataloudellisen vaikutusarvion tekeminen edellyttää tietoa niemenomaan vaikutusalueen kalastosta ja kalastuksesta, eikä siihen voida kevyin perustein soveltaa muista tutkimuksista saatua tarkkailutietoa. Uudenmaan alueella Ruotsinpyhtään merialueelta tehdään Loviisan ydinvoimaloiden kalataloudellista tarkkailua, joka sisältää mm. kalastustiedusteluja, ammattikalastajien saaliskirjanpitoa ja haastatteluja. Nämä osuvat osittain samalla alueelle kuin Fennovoiman harkinnassa oleva alue Ruotsinpyhtäällä ja ovat siten osittain käyttökelpoisia materiaalia Fennovoiman YVA-hankkeen kalastusta koskeviin vaikutuksiin. Metsähallitus-Morenian Pernajan merihiekanottohankkeen YVA-selostuksesta voi myös löytyä osittain soveltuvaa aineistoa.

Vastaavia vertailukelpoisia aineistoja ei välttämättä ole olemassa muista Fennovoiman kaavaiemista kohteista. Jotta eri sijoituspaikkavaihtoehtoja voidaan YVA-laissa tarkoitettulla tavalla aidosti vertailla, on tietoja hankealueen kalastosta ja kalastuksesta vielä tarkennettava ainakin Ruotsinpyhtään sijoituspaikan osalta. Vastaavasti on täydennettävä myös muiden suunniteltujen

Aurels

sijoituspaikkojen tietoja, mikäli ne ovat puutteellisia. On pyrittävä saamaan **vertailukelpoista tietoa** eri sijoitusvaihtoehtojen kalataloudesta.

Kalastus Ruotsinpyhtään merialueella mahdollisen ydinvoimala-alueen vaikutusalueella on selvitettävä. Arviointiselostuksessa on esitettävä tiedot kalastuksen ajallisesta ja alueellisesta jakautumisesta, käytetyistä pyydyksistä, pyynnin intensiteetistä ja saaliista sekä arvio toiminnan vaikutuksista niihin. Jotta tämä olisi mahdollista, tulisi vaikutusalueella Kampuslandetin ja Gäddbergsön ympäristössä ja lähivesillä tehdä sekä ammattikalastusta että vapaa-ajan kalastusta koskeva kalastustiedustelu koskien vuotta 2007.

Jäähdytysvesien vaikutusalueella olevat taloudellisesti merkittävien ja luontaisesti lisääntyvien kalalajien (mm. silakka, kuha, ahven, hauki, siika, made) kutualueet on selvitettävä, sekä arvioitava meriveden lämpötilan nousun vaikutus ko. alueiden merkitykseen kalojen lisääntymisalueina. Rakentamisen yhteydessä mahdollisesti tuhoutuvien kutualueiden merkitys kalojen lisääntymisalueina on selvitettävä. Voimalan vaikutusalueella sijaitsevien kalojen kutualueiden merkitys ja mahdollinen ainutlaatuisuus alueella laajemmin on otettava arviointi selostuksessa huomioon sekä mahdollisen vähenevän kalapoikastuotannon lisäksi esitettävä arvio sen merkityksestä alueen kalakannoille ja kalastukselle. Vesistö-rakennustöiden osalta on arvioitava pohjan ja veden laadun muutosten vaikutuksia kalastoon ja kalastukseen. Arviossa on huomioitava sedimentissä mahdollisesti olevat vierasaineet.

Jäähdytysvesien johtamisen vaikutus vaelluskalojen (lohi, taimen, siika) käyttäytymiseen on arvioitava. Arvio on esitettävä sekä vaikutuksesta vaellukseen hankealueen ohi että vaelluksesta Koskenkylänjokeen sekä Kymijoen länsihaaran alajuoksulle ja Ahvenkoskenlahdelle.

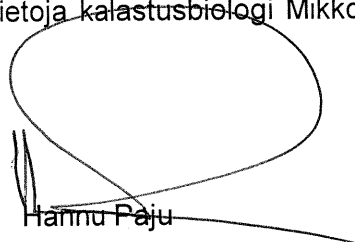
Paras tietämys rannikon kalakantojen lisääntymisalueista ja kalojen elinympäristövaatimuksista yleensä on Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksella (RKTL), jossa on menossa mm. Rannikon kalojen lisääntymisalueiden kartoitus-hanke osana vedenalaisen luonnon inventointiohjelmaa (VELMU). Hanke tuottaa käyttökelpoista tietoa mm. Fennovoiman YVA-hankkeen kaltaisille arvioinneille.

http://www.rktl.fi/kala/elinymparistot/velmu_rannikon_kalojen/

Fennovoiman YVA-hankkeen aikataulu on liian tiukka perusteellisten poikastuotantoalueiden kartoitusten tekemiselle. Hankeaikataulua ei varmaankaan lähdetä muuttamaan merkittävässä määrin, vaikka tarvetta periaatteessa olisi. Jotta saataisiin kiireiseen aikatauluun nähden paras mahdollinen arvio, RKTL voisi olla sopiva taho tekemään asiantuntija-arvion ydinvoimalan vaihtoehtoisten rakentamiskohteiden lähialueiden potentiaalisista kalojen lisääntymisalueista. Tutkimuslaitoksella on ollut poikastuotantoa selvittäviä tutkimuksia sekä Suomenlahdella että länsirannikolla. Näin saisimme YVA-hengen mukaisen arvion myös hankkeen mahdollisista kalatalousvaikutuksista. Hyvä ja perusteellinen ympäristövaikutusten arviointi toimisi myös hyvänä pohjana tulevalle velvoitetarkkailulle.

TE-keskuksen lausunnosta antaa tarkempia lisätietoja kalastusbiologi Mikko Koivurinta (0400-829 505).

Johtaja

Hannu Paju

Kalatalousjohtaja

Markku Martinen

Tiedoksi

Ruotsinpyhtään kalastusalue
Loviisan kalastusalue
Pernajan kalastusalue
Pyhtään kalastusalue
Nylands fiskarförbund
Etelä-Suomen Merikalastajain liitto ry